

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA GRANIČANICA**

Izvještaj o realizaciji u 2015.godini

**Akcionog plana jačanja socijalne zaštite i
inkluzije djece i odraslih u općini Gračanica
za 2015-2016. godinu**

Općina Gračanica, avgust 2016. godine

PREUVOD

U okviru implementacije projekta „Demokratska uprava na polju ekonomije – Osiguranje pristupa vodosnabdijevanju kroz institucionalni razvoj i infrastrukturu“ (u daljem tekstu: DEG) kao dio Fonda za dostizanje milenijumskih razvojnih ciljeva programa (u daljem tekstu: MDG-F) u oblasti vodosnabdijevanja, kreiran je dokument „**Akcioni plan socijalnog uklju ivanja u sistem socijalne/dje ije zaštite u odnosu na oblast vodosnabdijevanja u op ini Gra anica za 2011-2012. godinu**“ (u daljem tekstu: Akcioni plan za 2011-2012. godinu). Dokument su pripremili članovi/ice Op inskog upravnog odbora (OUO) uz stručnu pomoć i asistenciju IBHI osoblja.

Tokom rada na projektu, OUO je prerastao u Op insku Komisiju za unapređenje socijalne zaštite i inkluzije Op ine Gra anica (u daljem tekstu: Komisija). Na osnovu praćenja realizacije aktivnosti prethodnog Akcionog plana za 2011-2012. godinu i preporuka proisteklih iz istog, u nastavku implementacije projekta kreiran je dokument „**Akcioni plan ja anja socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih u op ini Gra anica za 2013-2014. godinu**“ (u daljem tekstu: Akcioni plan za 2013-2014. godinu), a članovi/ice Komisije Op ine Gra anica su uz stručnu pomoć i asistenciju IBHI osoblja.

Članovi/ice Komisije Op ine Gra anica su sudjelovali i dali svoj doprinos i na izradi Izvještaja o realizaciji Akcionih planova kao i u procesu izrade dokumenta **Akcioni plan ja anja socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih u op ini Gra anica za 2015-2016. godinu** koji su uradili uposlenici Službe za poduzetništvo, lokalni razvoj i finansije.

Akcioni plan ja anja socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih u op ini Gra anica za 2015-2016. godinu je razmatran i usvojen na sjednici Op inskog vijeća dana 31.08.2015. godine zaključkom o usvajanju br.01-05-02405-2015

1. UVOD

Socijalna problematika u FBiH je u nadležnosti kantona, a najveći teret u ovoj oblasti podnose op ine, odnosno lokalna zajednica, jer se u njenoj djelatnosti i na njenim prostorima realizuje veća mjera koje imaju za cilj prevazilaženje socijalne isključenosti. Op ina, u funkciji lokalne zajednice u kojoj se ostvaruje lokalna samouprava, u obavezi je da svojim građanima obezbjeđuje veći stepen materijalnog, socijalnog i kulturnog razvoja, društvenu stabilnost, primjenu demokratskih tradicija u unutrašnjem uređenju, legitimnost, legalnost, ravnopravnost i jednakost, pravnu sigurnost, vladavinu prava i zaštitu ljudskih prava i sloboda. Da bi to uradila, op ina sa svojim skromnim budžetima, mora imati uslove i resurse koji su joj neophodni da bi predstavljala zajednicu života, rada i stvaranja svakog pojedinca.

U lokalnoj zajednici žive ljudi koji ne zadovoljavaju svoje potrebe i prava: na rad, pristojan životni standard, socijalnu sigurnost, obrazovanje, zdravu životnu okolinu, uslovno stanovanje, zdravstvenu zaštitu, sigurnost, pristupačnost, i sl. Stoga je lokalna zajednica odgovorna da stvara uslove za njihovo zadovoljavanje i da efikasnim, ekonomičnim i jednostavnim mjerama i aktivnostima odgovara na potrebe svojih stanovnika.

Op inski dvogodišnji Akcioni plan ja anja socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih na podru ju op ine Gra anica za period 2015-2016. godinu predstavlja nastavak uspješnih rezultata postignutih u okviru projektnih aktivnosti koje su implementirane u op ini, kao i replikaciju rezultata prethodno implementiranih planova i to Akcionog plana socijalnog uklju ivanja u sistem socijalne/dje ije zaštite u odnosu na oblast vodosnabdijevanja na podru ju op ine Gra anica za period 2011-2012. godinu i Akcionog plana ja anja socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih na podru ju op ine Gra anica period za 2013-2014.godinu.

Akcioni plan ja anja socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih na podru ju op ine Gra anica za period 2015-2016.godinu je dokumenat nastao na osnovu nau enih lekcija i ste enog iskustva u izradi i implementaciji ranije usvojenih dokumenata.

Prilikom analize situacije u sferi socijalne zaštite i planiranja budu ih aktivnosti Akcionog plana za 2015-2016. godinu, lanovi/ce Komisije op ine Gra anica su posebnu pažnju obratili na uskla ivanje aktivnosti sa op inskim strategijama i planovima razvoja u segmentu unapre enja statusa djeteta i odraslih u lokalnoj zajednici.

Akcioni plan za 2015-2016. godinu, kao i prethodni Akcioni planovi, izra en je u skladu sa HRBAP metodologijom, stavljaju i na prioritetno mjesto realizaciju ljudskih/dje ijih prava u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta i Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima.

2. CILJEVI I SADRŽAJ „AKCIONOG PLANA JA ANJA SOCIJALNE ZAŠTITE I INKLUZIJE DJECE I ODRASLIH U OP INI GRA ANICA ZA 2015-2016. GODINU“

Op inski dvogodišnji Akcioni plan ja anja socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih u op ini Gra anica za 2015-2016. godinu predstavlja nastavak djelovanja Komisije za unapre enje socijalne zaštite i inkluzije. Akcioni plan za 2015-2016. godinu predstavlja replikaciju uspješnih rezultata postignutih u okviru projektnih aktivnosti koje su implementirane u 48 op ina u BiH, kao i replikaciju rezultata prethodno implementiranog Akcionog plana za 2011-2012. godinu i akcionog plana 2013-2014.godina u op ini Gra anica.

Prilikom analize situacije u sferi socijalne zaštite i planiranja budu ih aktivnosti Akcionog plana za 2015-2016. godinu, lanovi/ce Komisije op ine Gra anica su posebnu pažnju obratili na uskla ivanje aktivnosti sa op inskim strategijama i planovima razvoja u segmentu unapre enja statusa djeteta i odraslih u lokalnoj zajednici.

Akcioni plan u toku dvogodišnje implementacije ima pet definisanih ciljeva:

- *Unaprijediti sistem socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih u op ini Gra anica;*
- *Unaprijediti podršku prioritetnim socijalno isklju enim grupama djece i odraslih;*
- *Unaprijediti sistem prikupljanja i evidentiranja podataka u oblasti socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih u op ini Gra anica;*
- *Unaprijediti promociju aktivnosti iz oblasti socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih;*
- *Pove ati finansiranje sistema socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih na nivou op ine Gra anica.*

2.1. Proces i metodologija

Akcioni plan za 2015-2016. godinu, kao i prethodni Akcioni plan za 2011-2012. godinu i Akcioni plan za 2013-2014. godinu, izrađen je u skladu sa HRBAP metodologijom, stavljaju i na prioritetno mjesto realizaciju ljudskih/dječjih prava u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta i Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima.

Metodologija razvijena u okviru projekta koristi pristup planiranju baziran na ljudskim pravima sa posebnim fokusom na principe nediskriminacije i uvažavanja. Ključni aspekt pristupu razvoja koji se temelji na ljudskim pravima jeste odgovornost. Sa stajališta ljudskih prava, pojedinci ili grupe su nosioci prava dok su institucije i vlasti, kao nosioci dužnosti, odgovorni za realizaciju tih prava, a samim tim i u obavezi da uspostave mjere poštivanja i zaštite ovih prava.

3. ANALIZA SITUACIJE

Realizacija Akcionog plana za 2015-2016. godinu u općini Gračanica predstavlja nastavak implementacije prethodnih Akcionih planova, tako da se nastavljaju aktivnosti na realizaciji planiranih zadataka u cilju ostvarivanja rezultata.

Postignuti ostvareni rezultati realizacijom aktivnosti planiranih u Akcionog plana za 2011-2012. Godinu i Akcionog plana za 2013-2014. godinu, informisanje na lokalnom Općinskom i Općinsko vijeće Gračanica o postignutim rezultatima putem izvještaja o monitoringu realizacije aktivnosti Akcionog plana. Izvještaji također predstavljaju i rezultat saradnje sa relevantnim lokalnim institucijama i organizacijama s obzirom na uspostavljene mehanizme prikupljanja potrebnih podataka i informacija. U toku izrade Akcionih planova provedene su metode istraživanja i metode intervjuja, kao i metode monitoringa implementacije aktivnosti Akcionih planova za dobijene preporuke za unapređenje Akcionih planova za naredne periode. Također, korišteni su relevantni dokumenti i zakonske regulative, informacije sa web portala i održani su sastanci sa stručnim kadrom iz institucija i organizacija iz sfere socijalne zaštite.

Realizacija Akcionog plana za 2015-2016.godinu je vezana za obezbjeđena sredstva za realizaciju planiranih aktivnosti.

3.3. Mapiranje sistema socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih

Sistem socijalne zaštite i inkluzije u BiH uključuje više sektora: socijalni, obrazovni, zdravstveni, sektor pravosuđa i policije, kao i nevladin i privatni sektor i porodica.

Institucije i organizacije aktivne u sistemu socijalne zaštite i inkluzije, sa svojim nivoima odgovornosti, djeluju i pružaju usluge u skladu sa relevantnim zakonodavstvom, mandatima, ovlastima, opisom posla, procedurama izvještavanja i izvorima finansiranja.

Sistem socijalne zaštite i inkluzije organizovan je na različitim nivoima vlasti: državnom nivou (Bosna i Hercegovina), entitetskom nivou (Federacija Bosne i Hercegovine i Republika Srpska), nivou distrikta (Brački distrikt BiH), kantonalnom nivou (10 kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine), kao i na općinskom nivou.

3.4. Opšta situacija u općini Gračanica

Općina Gračanica se nalazi na zapadnom dijelu Tuzlanskog kantona, na površini od 219,5 km² s desne strane rijeke Spreče, između općine Doboj Istok na zapadu i općine Lukavac na istoku. Općina Gračanica je organizovana u 25 MZ, koje djeluju kao obavezan oblik mjesne samouprave putem kojih građani sudjeluju u odlučivanju o poslovima iz samoupravnog djelokruga i lokalnim poslovima koji neposredno i svakodnevno utiču na njihov život i rad.

U usvojenom Akcionom planu je navedena opšta situacija u općini Gračanica prema podacima prikupljenim od nadležnih institucija, tako da općina Gračanica spada u red **srednje razvijenih općina**.

U općini Gračanica se svake godine putem JU Centar za socijalni rad isplaćuju stalna novčana pomoć od toga: stalna novčana pomoć, novčana naknada za pomoć i njegu druge osobe, druga materijalna pomoć, osposobljavanje za život i rad, smještaj u drugu obitelj, smještaj u ustanovu socijalne zaštite, jednokratne novčane pomoći, zdravstveno osiguranje, usluge socijalnog rada i drugih stručnog rada, kućna njega i pomoć u kući, dječiji dodatak, naknada umjesto plaće roditelju koji je u radnom odnosu i naknada umjesto plaće roditelju koji nije u radnom odnosu,

Prema evidenciji JU Centra za socijalni rad u općini Gračanica osobe se smještaju u socijalne ustanove u SOS Dječije selo Gračanica i Centar Duje Klokočnica.

Općina Gračanica je, u skladu sa važećim zakonima i podzakonskim aktima države Bosne i Hercegovine koji uređuju ovu oblast, ali i Direktivom EK 2007-60, preduzela sve mjere koje su neophodne kako bi se obezbijedio najviši mogući stepen zaštite u prirodnim i drugim nesrećama- poplavama. Naime, izvršena je preliminarna procjena ugroženosti od poplava i urađeni planovi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

3.5. Općinske strategije

Općina Gračanica je u cilju povećanja stepena uključenosti zajednice u proces planiranja i odlučivanja u općini, bolje transparentnosti u upravi i podrške većem učešću javnosti u procesu planiranja i razvoja zajednice, uspostavila lokalne strategije za ostvarivanje kontinuiranog i trajnog šireg dijaloga između civilnog društva, mjesnih zajednica i lokalnih organa vlasti.

U svrhu unapređenja života građana, Općina Gračanica je uspostavila lokalne strategije koje su osnov za planiranje budućeg razvoja općine.

3.6 Analiza situacije po pitanju prioritarnih socijalno isključenih grupa

Komisija Općine Gračanica donijela odluku da se prilikom planiranja aktivnosti u okviru novog Akcionih planova uzmu u obzir već definisane socijalno isključene grupe djece i odraslih na području općine Gračanica. Slijedi pregled prioritarnih socijalno isključenih grupa¹:

---

¹**Socijalna isključenost** predstavlja proces kojim se određeni pojedinci "odguruju" na rub društva te ih se, zbog njihovog siromaštva, neposjedovanja osnovnih vještina i znanja te nemogućnosti cjeloživotnog učenja, ili zbog diskriminacije, sprečava da u cijelosti sudjeluju. Ovo ih udaljava od mogućnosti zapošljavanja, stvaranja dohotka i obrazovanja kao i od socijalnih i mreža koje postoje unutar zajednice. Tako oni imaju malo mogućnosti

- **Porodice u stanju socijalne potrebe** (stalne socijalne pomoći, porodice bez zdravstvenog osiguranja i primanja, romska populacija i dr.);
- **Djeca sa posebnim potrebama** (djeca ometena u psiho-fizičkom razvoju i dr.);
- **Stare osobe bez porodičnog staranja** (starije osobe preko 60 godina starosti koji nemaju članove/ice porodice ili srodnike da ih izdržavaju).

Ova odluka je donesena na osnovu naših lekcija i naših iskustava u radu Komisije, kao i na osnovu analize postojećih situacija i rezultata provedenog monitoringa realizacije aktivnosti prethodnih Akcionih planova u kojima su identifikovani **ključni problemi** koji dovode navedene grupe djece i porodica u stanje socijalne isključenosti.

Na osnovu analize situacije u općini Gračanica, Komisija je također prepoznala dodatne probleme koji gore navedene grupe djece i odraslih dovode u stanje socijalne isključenosti: nepovoljno materijalno i socijalno okruženje i nemogućnost osiguranja jednakih prava za sve porodice u stanju socijalne potrebe, izostanak inicijative pojedinaca za učestvovanje u donošenju odluka kao i nedovoljan angažman lokalne zajednice u rješavanju problematike socijalno isključenih grupa, društvene predrasude prema pripadnicima socijalno isključenih grupa, nedovoljan angažman i pogrešni stavovi pojedinaca prema socijalno isključenim kategorijama, nedovoljno promoviran, zastupljen i nagrađen volonterski rad, nedovoljna uključenost odraslih i djece iz ruralnih sredina, preopterećenost stručnog kadra administrativnim poslovima.

4. SISTEM SOCIJALNE ZAŠTITE I INKLUZIJE DJECE I ODRASLIH U OPĆINI GRAČANICA

4.1 Identifikacija otklonjenih nedostataka i budućih izazova u sistemu socijalne zaštite i inkluzije

Nosioci dužnosti na općinskom nivou u sistemu socijalne zaštite i inkluzije su: Općina, JU CSR, JZU Dom zdravlja, odgojno-obrazovne ustanove, policija i sud, NVO sektor.

Identifikaciju i analizu osnovnih slabosti i nedostataka sistema socijalne zaštite i inkluzije djece i odraslih, izvršili su članovi/ice Komisije u Općini Gračanica, kroz korištenje matrice za analizu nedostataka u kontinuitetu usluga.

Izvršene analize su omogućile uvid u situaciju o stanjima prava djece i odraslih (koja su u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta i UN Deklaracijom o ljudskim pravima), ali i činjenicu da se ta prava ne implementiraju u obimu koji bi omogućio djeci i odraslima iz prioritarnih socijalno isključenih grupa adekvatan životni standard i socijalnu uključenost.

Analiza nedostataka kontinuiteta usluga je omogućila sveobuhvatan uvid u djelovanje institucija i organizacija po pitanju omogućavanja usluga za djecu i odrasle iz prioritarnih socijalno isključenih grupa. Sve relevantne institucije i organizacije provode usluge: prevencije, rane identifikacije, procjene i registracije, rane intervencije, referalnog mehanizma, donose odluke, pružaju usluge (osnovne ili dodatne) te provode mehanizme praćenja i žalbi. Usluge se provode u skladu sa djelatnošću i mandatima institucija i

---

pristupa moći i tijelima zaduženim za odlučivanje te se često osjećaju nemoćima i u nemogućnosti da na bilo koji način utječu na odluke koje se direktno tiču njihovog svakodnevnog života. („Socijalna uključenost u BiH, Izvještaj o humanom razvoju 2007“, UNDP/IBHI, str. 25)

organizacija, a njihov opseg i primjena su uslovljeni različitim kontekstnim uticajima kao npr. pitanje nadležnosti uključujući i roditeljske odgovornosti, pitanje materijalnih i ljudskih resursa uključujući i finansijski aspekt, nedovoljno razvijeni institucionalni mehanizmi i dr.

Iako su implementacijom Akcionog plana za 2011-2012.godinu i Akcionog plana za 2013-2014.godinu otklonjeni prethodno navedeni nedostaci i dalje postoje izazovi s kojima je potrebno se suočiti u implementaciji aktivnosti Akcionog plana za 2015-2016. Godinu.

5. „AKCIONI PLAN JAVNA AGENCIJA ZA SOCIJALNE ZAŠTITE I INKLUZIJE DJECE I ODRASLIH U OPĆINI GRAD ANICA ZA 2015-2016. GODINU“

Zakonom je regulisano da općina može proširiti krug korisnika i prava iz socijalne zaštite utvrđenih Federalnim i Kantonalnim zakonom, u skladu sa programima razvoja socijalne zaštite i specifičnim prilikama općine. Općinskom odlukom utvrđuje se prošireni krug korisnika i prava iz socijalne zaštite i na in obezbjenu sredstava. Nadležnost Općine Grad Anica je da, kao osnivač JU Centar za socijalni rad Grad Anica, finansira njegovu djelatnost, a to znači da obezbijedi potrebnu kadrovsku strukturu, prostorne i tehničke uslove za obavljanje zakonske djelatnosti Centra. Iz Budžeta Općine Grad Anica se redovno izdvajaju sredstva za redovnu djelatnost Centra za socijalni rad Grad Anica, Dječije obdanište Naša djeca, itd., a za oblast socijalne zaštite ugroženih kategorija građana svake godine izdvajaju se i dodatna sredstva koja se realizuju putem djelatnosti pojedinih općinskih službi, a koja su dodijeljena licima u stanju socijalne potrebe za nabavku osnovnih životnih namirnica, za troškove liječenja, za nabavku ogrijeva, za plaćanje dijela troškova sahrana/dženaza, za premije zdravstvenog osiguranja za djecu pripadnika romske populacije, pružanja podrške radu Narodne kuhinje, za zbrinjavanje lica i porodica koje nisu imale adekvatan smještaj i uslove stanovanja, itd.

Općina doprinosi zaštiti socijalno ugroženih lica i saradnjom sa organizacijama civilnog društva i kroz ustupanje općinskih prostora na korištenje za potrebe obavljanja djelatnosti socijalne zaštite.

Također, Općina podržava građane kroz ekonomski prihvatljive cijene komunalnih i drugih usluga javnih ustanova i preduzeća.

Općina Grad Anica, putem djelovanja svojih službi, značajno doprinosi smanjenju socijalne isključenosti rizičnih grupa. Dakle, pored podrške radu JU Centar za socijalni rad Grad Anica, značajan doprinos smanjenju socijalnog isključenja daju sljedeće općinske službe:

- Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i finansije,
- Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove,
- Služba za upravu, društvene djelatnosti, boračko-invalidsku zaštitu i zajedničke poslove.

Civilno društvo je podržuje institucija, organizacija, mreža i pojedinaca, smješteno između porodice, države i tržišta, u koje se ljudi udružuju dobrovoljno radi zagovaranja svojih zajedničkih interesa. Od svih oblika civilnog društva, nevladine organizacije (NVO) imaju jednu od najvažnijih uloga u oblikovanju političkog i društvenog života putem pružanja rada vladinih službi, učestvuju u kreiranju javnih politika i uticaja na odluke vlade, zaštite ljudskih

prava, promovisanja vrijednosti tolerancije, prihvatanja različitosti, solidarnosti, itd., zato što NVO podržavaju civilno obrazovanje i građansko učešće u stvaranju, podstiču i građane na aktivni angažman u društvenom i političkom životu. Njihova glavna uloga je omogućiti građanima rješavanje zajedničkih problema kroz samorganizovano i udruženo djelovanje, a nevladine organizacije pružaju širok spektar usluga vaninstitucionalne socijalne zaštite koje ne pruža Centar za socijalni rad, kao što su usluge: dnevnog zbrinjavanja (dnevni centri za djecu i mlade sa poteškoćama u psihikom i fizičkom razvoju, te za osobe treće životne dobi, i sl.), psihosocijalne podrške (psihoterapija, rehabilitacija, porodična terapija, i sl.), socijalne zaštite sa smještajem usluge (smještaj lica sa intelektualnim poteškoćama, i sl.), kućne njege i pomoći u kući, zapošljavanje pripadnika ranjivih grupa kroz socijalno poduzetništvo, usluge savjetovanja, edukacije, zastupanja i zagovaranja prava marginaliziranih grupa. Među korisnicima socijalnih usluga nevladinih organizacija najčešće su djeca i mladi, osobe sa invaliditetom, osobe treće životne dobi, žene, boračka populacija, civilne žrtve rata i romska populacija, dok su stručna lica primarni korisnici za najmanji broj nevladinih organizacija.

Međutim, nedovoljno su razvijene i održive, ili u potpunosti nedostaju sljedeće socijalne:

- usluge za osobe sa invaliditetom, kao što su: mobilni timovi, personalne asistencije, itd.
- usluge za starija lica s ciljem prevencije smještaja u ustanove: pomoć i njega u kući, dostava hrane u kuću, stanovanje uz podršku, dnevni centri i klubovi za pokretna lica;
- usluge smještaja za sve korisnike u njihovom mjestu življenja, po modelu malih porodičnih domova i socijalnog stanovanja.

Pored navedenog, nevladine organizacije imaju značajno iskustvo u namicanju donatorskih sredstava, odnosno iskustvo u projektnom finansiranju, što predstavlja značajne pretpostavke za razvoj partnerskih odnosa između različitih sektora koji omogućavaju maksimalno korištenje raspoloživih resursa na lokalnom nivou, odnosno unaprijeđenje kvaliteta socijalne zaštite lica u stanju socijalne potrebe na nivou lokalne zajednice i njihovog socijalnog uključivanja.

Međutim, jedan od najvećih problema s kojima se suočava civilno društvo u BiH jeste manjak finansijske održivosti, što takva situacija u kojoj ne postoji finansijska održivost, predstavlja veliki problem i prijetnju za NVO sektor koji stoga mora iznaći nove modalitete obezbjeđivanja (samo) održivosti i kontinuiteta djelovanja.

Aktivnosti Akcionog plana za 2015-2016. godinu koje će se provoditi su usaglašene sa nekim od prioriteta, mjera i indikatora iz dokumenta Politike socijalnog uključivanja općine Gračanica 2014.- 2018. godine.

Općina Gračanica u Budžetu za tekuću godinu za pomoć i socijalnu zaštitu ugroženih kategorija stanovništva izdvaja sredstva za: jednokratne novčane pomoći – grant pojedincima; za zdravstvenu zaštitu socijalno ugroženih lica i učenika NOR-a; za subvenciju sahrana/dženaza umrlih boraca; za Narodnu kuhinju; za pomoć socijalno ugroženim penzionerima i drugim ugroženim kategorijama stanovništva; za unaprijeđenje uslova života i rada romske populacije za stambeno zbrinjavanje boraca; za pomoć stambeno zbrinjavanje socijalno ugroženim licima, Stipendiranje učenika i studenata- grantovi pojedincima; Grantovi za obrazovanje (stimulacije učenika u takmičenjima, nabavka udžbenika, mjesečne karte); Realizacija projekta MDGF-a u oblasti unaprijeđenja socijalne zaštite i inkluzije u općini; Grantovi za izbjegla i prognana lica; Grantovi za povratnike.

Pored redovno planiranih aktivnosti za realizaciju mjera za realizaciju socijalne zaštite u vanrednim situacijama se preduzimaju i vanredne mjere, kao što je slučaj elementarnih

nepogoda i prirodnih nesre a koje zahvate podru je op ine, tako da su se i u 2015.godini provodile aktivnosti na sanaciji posljedica prirodne nesre e koja je na podru ju op ine Gra anica u mjesecu maju i avgustu 2014.godine proizvela velika ošte enja na cijelom podru ju jer su zabilježene velike materijalne štete, Tokom poplava u mjesecu avgustu najve e štete su zabilježene na privrednim objektima, te su zabilježene tako e milionske štete, a upitna su bila radna mjesta, te budu e poslovanje velikog broja firmi.

Svake godine se u Budžetu Op ine planiraju sredstva za pomo i socijalnu zaštitu ugroženih kategorija stanovništva cijele op ine tako da su u 2015.godini prema podacima iz realizacije budžeta izdvojena sredstva:

	Op ina Gra anica	sredstva (KM)		
		planirana i ostvarena sretstva po budžetu (B) i rebalansu budžeta (RB)	planirana po Budžetu	planirana po rebalansu B
	Opis pozicije za isplatu planiranih sredstava iz budžeta	za 2015.god.	za 2015.god	u 2015.god.
1	jednokratne nov ane pomo i – grant pojedincima	20.000	20.000	18.550
2	za zdravstvenu zaštitu socijalno ugroženih lica i u esnika NOR-a	4.000	4.000	2.086
3	za subvenciju sahrana/dženaza umrlih boraca	3.000	5.000	2.950
4	za Narodnu kuhinju	35.000	38.000	36.247
5	za pomo socijalno ugroženim penzionerima i drugim ugroženim kategorijama stanovništva	25.000	25.000	25.000
6	za unaprije enje uslova života i rada romske populacije (zdravstvena zaštita, zbrinjavanje nesposobnih, obrazovanje)	8.000	13.000	12.710
7	za stambeno zbrinjavanje boraca	8.000	8.000	7.405
8	za pomo stambeno zbrinjavanje socijalno ugroženim licima	7.000	10.000	9.000
9	Stipendiranje u enika i studenata-grantovi pojedincima	98.000	100.000	97.800
10	Realizacija projekta MDGF-a u oblasti unapre enja socijalne zaštite i inkluzije u op ini	3.000	5.000	0
11	Grantovi za izbjegla i prognana lica	3.000	3.000	2.544
12	Grantovi za povratnike	3.000	3.000	2.600
13	Grantovi za obrazovanje (stimulacija u enika u takmi enjima, nabavka udžbenika, mjese ne karte)	10.000	20.000	18.555

14	Izdaci za plaćanje zakupa, grijanja i struje za NVO koje su od reprezentativnog značaja za općinu	15.000	15.000	14.816
15	Plaćanje zakupa prostora za smještaj porodica nastradalih usljed prirodnih nepogoda	12.000	14.000	11.280
16	projekat Predškolsko obrazovanje	25.000	25.000	24.983
17	otklanjanje posljedica elementarne nepogode	27.000	27.000	26.928
	ukupno	306.000	335.000	313.451

Tabela . Pregled planiranih i ostvarenih sredstava za 2015.god., iz budžeta općine po pozicijama,

5.1 Prioriteti za akciju

S obzirom na sveobuhvatni proces izrade Akcionog plana za 2015-2016. godinu u općini Gračanica, utvrđena je neophodnost razvijanja određenih smjernica kojima bi se primjenom poboljšala socijalna zaštita i inkluzija djece i odraslih.

U skladu sa identifikovanim problemima i socijalno isključenim grupama djece i odraslih, te analizom izazova za buduće djelovanje neophodno je poduzeti određene korake u cilju prevazilaženja istih.

Potencijalni partneri za realizaciju gore navedenih aktivnosti su: sve institucije i organizacije, akteri socijalne zaštite i inkluzije na lokalnom nivou: Općina, JU Centar za socijalni rad, JZU Dom zdravlja, Općinska bolnica, obrazovne ustanove, Policijska stanica, Općinski sud, mjesne zajednice, roditelji i djeca, mediji, nevladine organizacije, JP „Vodovod i kanalizacija“ Gračanica, JP „Komus d.o.o“ Gračanica, donatori (privatni sektor, meunarodne organizacije i dr.) i dr..